

Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΣΤΗΝ ΨΗΦΙΑΚΗ ΕΠΟΧΗ

ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟ | ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ & ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ

ΑΘΗΝΑ, ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 22-24, ΚΕΝΤΡΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΙΔΡΥΜΑ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΙΑΡΧΟΣ

ΕΝΑΡΚΤΗΡΙΕΣ ΟΜΙΛΙΕΣ

“Η Μουσική Στην Ψηφιακή Εποχή: Streaming & Τεχνητή Νοημοσύνη”, ήταν ένα διεθνές forum που συνδιοργάνωσε ο ΑΠΟΛΛΩΝ (ΟΣΔ συγγενικών δικαιωμάτων Ελλήνων μουσικών) και η FIM (Διεθνής Ομοσπονδία Μουσικών). Καθώς το **περιεχόμενο που παράγεται από Τεχνητή Νοημοσύνη και η κυριαρχία των πλατφορμών streaming εξαπλώνονται**, το συνέδριο εξέτασε πώς **τα μοντέλα εσόδων, τα νομικά πλαίσια και η καλλιτεχνική εργασία αναδιαμορφώνονται** σε μια ψηφιακή οικονομία που δίνει προτεραιότητα στην κλίμακα έναντι της βιωσιμότητας.

Το συνέδριο συγκέντρωσε καλλιτέχνες, επαγγελματίες της μουσικής βιομηχανίας, νομικούς, ακαδημαϊκούς, πολιτικούς, διανοητές και τεχνολόγους γύρω από τρία κεντρικά ερωτήματα:

- Πώς διασφαλίζονται **βιώσιμα και δίκαια μοντέλα αμοιβής** σε μια κορεσμένη ψηφιακή αγορά;
- Πώς προστατεύονται τα δικαιώματα των δημιουργών όταν **τα συστήματα ΤΝ εκπαιδεύονται με το έργο τους το οποίο στη συνέχεια ανταγωνίζονται;**
- Ποιος πρέπει να είναι ο ρόλος του νομοθέτη στη διαμόρφωση **ηθικής ΤΝ και δικαιότερων ψηφιακών αγορών**, χωρίς να εμποδίζεται η καινοτομία;

Η Christina Langer, εκπρόσωπος του Νομικού τμήματος της WIPO, ανέπτυξε μια παγκόσμια οπτική, αναλύοντας το έργο του οργανισμού για την αντιμετώπιση του παραδόξου της αυξημένης προσβασιμότητας στη μουσική έναντι της ανεπαρκούς αποζημίωσης των δημιουργών.

APOLLON
GREEK MUSICIANS'
COLLECTING SOCIETY

ΕΝΑΡΚΤΗΡΙΕΣ ΟΜΙΛΙΕΣ | CHRISTINA LANGER

Αθήνα, 22 Οκτωβρίου 2025
Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος

Αξιότιμε Αναπληρωτή Υπουργέ κ. Φωτήλα, αγαπητέ κ. John Smith, αγαπητέ κ. Γρηγόρη Λαμπριανίδη, αγαπητέ κ. Χριστοδούλου, κυρίες και κύριοι, καλημέρα σας.

Είναι χαρά μου που βρίσκομαι μαζί σας και συμμετέχω στο συνέδριο για τη μουσική στη ψηφιακή εποχή, το streaming και την τεχνητή νοημοσύνη, εκπροσωπώντας την Αναπληρώτρια Γενική Διευθύντρια του WIPO, Sylvie Forbin, η οποία δυστυχώς δεν μπόρεσε να είναι εδώ σήμερα. Είμαι, ωστόσο, ιδιαίτερα ευχαριστημένη που μπορώ να την αναπληρώσω και να συμμετάσχω μαζί σας σε αυτές τις επίκαιρες και εξαιρετικά σημαντικές συζητήσεις που θα πραγματοποιηθούν τις επόμενες τρεις ημέρες. Θα ήθελα επίσης να συγχαρώ τους διοργανωτές, τον APOLLON και τη FIM, για το άρτια σχεδιασμένο πρόγραμμα.

Όταν μάθαινα βιολί ως παιδί και αργότερα ως έφηβη, περνούσα ώρες ατελείωτες εξασκούμενη στο ίδιο κομμάτι, συχνά προς απογοήτευση των γονιών μου –και πιθανότατα των γειτόνων– προσπαθώντας να παίξω σωστά τις νότες. Η συζήτηση για τη μουσική στη ψηφιακή εποχή δεν είναι καινούρια, αλλά συχνά μου θυμίζει εκείνες τις πρώτες ημέρες. Τότε, η μουσική ήταν κάτι που αγγίζαμε, παίζαμε, εξασκούμασταν μαζί. Σήμερα, υπάρχει ως δεδομένα, αλγόριθμοι και πλατφόρμες streaming. Πιστεύω όμως ότι η ουσία δεν έχει αλλάξει. Εξακολουθεί να αφορά το συναίσθημα που ενώνει δημιουργούς και ερμηνευτές με τους ακροατές, και την αναζήτηση τρόπων για να διασφαλίσουμε και να αναδείξουμε την αξία της δημιουργίας τους.

Ακριβώς αυτός ο διαχρονικός δεσμός μεταξύ δημιουργικότητας και αξίας εξηγεί γιατί το ζήτημα αυτό βρίσκεται στην ατζέντα της Μόνιμης Επιτροπής για τα Πνευματικά Δικαιώματα και τα Συγγενικά Δικαιώματα (SCCR) εδώ και σχεδόν μία δεκαετία. Με την άνοδο της τεχνητής νοημοσύνης, η συζήτηση έχει αποκτήσει νέα δυναμική, φέρνοντας καινούρια ερωτήματα και μια αίσθηση επείγοντος μπροστά στις ταχύτερες μεταμορφώσεις που επιφέρει αυτή η τεχνολογία.

Οι νέες τεχνολογίες κάνουν τη μουσική πιο παρούσα από ποτέ στην καθημερινότητά μας, χωρίς όμως απαραίτητα να αποφέρουν ανταμοιβή σε όλα τα

μέλη της δημιουργικής αλυσίδας αξίας. Επιπλέον, η διαχωριστική γραμμή μεταξύ ανθρώπινης και μηχανικής δημιουργίας γίνεται ολοένα και πιο ασαφής. Αυτό δημιουργεί σημαντικές ζώνες αβεβαιότητας, για τις οποίες έχουμε ακόμη λίγες σαφείς απαντήσεις.

Παρατηρούμε ότι αρκετά κράτη-μέλη έχουν ζητήσει να αφιερωθεί περισσότερος χρόνος στο θέμα κατά την εβδομάδα συζητήσεων της SCCR. Αυτό αντανακλά όχι μόνο το ισχυρό ενδιαφέρον, αλλά και την αναγνώριση της ανάγκης για περισσότερες ευκαιρίες και φόρουμ αφιερωμένα στο αντικείμενο, που θα επιτρέπουν τον διάλογο τόσο μεταξύ κυβερνήσεων όσο και μεταξύ των πολλών ενδιαφερόμενων φορέων.

Η συζήτηση για το music streaming, η οποία εισήχθη αρχικά από την Ομάδα των Χωρών της Λατινικής Αμερικής και της Καραϊβικής (GRULAC) το 2015, αποτελεί τον τομέα όπου η Επιτροπή έχει αναπτύξει το πιο εκτενές αναλυτικό έργο: επτά μελέτες, δύο brainstorming exercises και μία ενημερωτική συνεδρία που πραγματοποιήθηκε τον Μάρτιο του 2023.

Όλες αυτές οι προσπάθειες μάς βοήθησαν να κατανοήσουμε καλύτερα πώς λειτουργεί το copyright στο ψηφιακό οικοσύστημα της μουσικής: από τις πρακτικές αδειοδότησης και την αμοιβή των εκτελεστών, έως τη διαφάνεια, τη διανομή δικαιωμάτων και τις διασυννοριακές προκλήσεις, καθώς και το πώς εξελίσσονται οι ψηφιακές αγορές διεθνώς. Ωστόσο, όπως όλοι γνωρίζουμε, το τοπίο συνεχίζει να αλλάζει με απίστευτο ρυθμό.

Η εμφάνιση της τεχνητής νοημοσύνης, τα νέα επιχειρηματικά μοντέλα και οι νέοι παράγοντες της αγοράς δημιουργούν νέα ερωτήματα –νομικής, οικονομικής, ακόμη και ηθικής φύσης– που υπερβαίνουν τα παραδοσιακά πλαίσια του copyright. Το 2023, το θέμα της TN, ειδικά της γενετικής TN, εισήχθη στην ατζέντα της SCCR. Έκτοτε έχουν ήδη πραγματοποιηθεί δύο ενημερωτικές συνεδρίες, και προετοιμαζόμαστε για την τρίτη, η οποία θα λάβει χώρα στις 4 Δεκεμβρίου.

Παράλληλα με ενημερώσεις από τα κράτη-μέλη σχετικά με νέους νόμους, δικαστικές αποφάσεις ή άλλες εξελίξεις, σκοπεύουμε να επικεντρωθούμε σε δύο άξονες: Πρώτον, στη διαφάνεια και ιχνηλασιμότητα, και πώς η σήμανση μπορεί να ενισχύσει τη λογοδοσία. Και δεύτερον, στο δίκαιο μερίδιο των δημιουργών, εξετάζοντας τρόπους με τους οποίους μπορούν να ανταμείβονται ορθά στην αλυσίδα αξίας της TN.

Φυσικά, ο μουσικός τομέας βρίσκεται στο επίκεντρο της συζήτησης για την ΤΝ, και τα ζητήματα που αφορούν εσάς, τους μουσικούς ερμηνευτές, αποτελούν αντικείμενο πολλών διαλόγων. Κοιτάζοντας το μέλλον, η GRULAC συνεχίζει να πρωτοστατεί στη συζήτηση, με ένα σχέδιο πλάνου εργασιών για το copyright στο ψηφιακό περιβάλλον, το οποίο θα εξετάσει η Επιτροπή ως πιθανό επόμενο βήμα. Ταυτόχρονα, αναδύονται νέες πρωτοβουλίες. Η αντιπροσωπεία της Ινδονησίας, για παράδειγμα, ανακοίνωσε πρόσφατα την πρόθεσή της να υποβάλει πρόταση για την επόμενη συνεδρία του Δεκεμβρίου, σχετική –και θα το παραθέσω εντός εισαγωγικών – με «μία νομικά δεσμευτική πράξη για τη διακυβέρνηση των πνευματικών δικαιωμάτων και των δικαιωμάτων στην ψηφιακή εποχή». Όπως μπορείτε να φανταστείτε, αυτά τα ζητήματα θα συνεχίσουν να βρίσκονται στον πυρήνα του έργου της SCCR.

Οι συζητήσεις για την ΤΝ προχωρούν και εντός WIPO πέρα από την SCCR και πέρα από το copyright. Οι WIPO Conversations, για παράδειγμα, αποτελούν μια σειρά συναντήσεων που επικεντρώνονται σε θέματα σχετικά με την επίδραση των τεχνολογιών αιχμής στα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας. Η επόμενη διοργάνωση θα πραγματοποιηθεί την επόμενη εβδομάδα, στις 28 και 29 Οκτωβρίου, και θα εξετάσει τη σχέση πνευματικής ιδιοκτησίας και συνθετικών μέσων (synthetic media).

Είστε φυσικά θερμά προσκεκλημένοι να συμμετάσχετε είτε δια ζώσης είτε διαδικτυακά. Και επειδή έχουμε εδώ πολλούς μουσικούς, θα ήθελα να σας υπενθυμίσω ότι φέτος γιορτάζουμε την Παγκόσμια Ημέρα Διανοητικής Ιδιοκτησίας με θέμα «IP and Music: Feel the Beat of IP». Στο WIPO αποφασίσαμε όχι μόνο να γιορτάσουμε στις 26 Απριλίου, αλλά να συνεχίσουμε τον εορτασμό καθ' όλη τη διάρκεια της χρονιάς. Και, σύμφωνα με το θέμα, να στρέψουμε τους προβολείς στη μουσική και στους μουσικούς. Αυτό μας δίνει μια υπέροχη ευκαιρία να αναδείξουμε το θέμα της διανοητικής ιδιοκτησίας και της μουσικής σε όλο τον κόσμο και να έρθουμε ακόμη πιο κοντά στη μουσική κοινότητα.

Ένα από τα βασικά μας εργαλεία γι' αυτό είναι η εκπαιδευτική πλατφόρμα CLIP (Creators Learn Intellectual Property), την οποία πολλοί από εσάς γνωρίζετε. Η πλατφόρμα έχει σχεδιαστεί για να βοηθά τους δημιουργούς του μουσικού τομέα να κατανοήσουν το σύστημα της δημιουργικής βιομηχανίας στο οποίο εργάζονται.

Μέσω των πρωταγωνιστών του CLIP διαδίδουμε το μήνυμα σε μουσικές εκδηλώσεις παγκοσμίως. Συνεχίζουμε να βελτιώνουμε την πλατφόρμα με νέες γλώσσες και μια εφαρμογή για κινητά τηλέφωνα, η οποία θα είναι σύντομα διαθέσιμη. Θέλουμε το CLIP να αποτελέσει πόρο για όλους τους δημιουργούς, παντού. Για αυτό ξεκινάμε συνεργασίες με περισσότερους περιφερειακούς εταίρους στην Ινδονησία, την Ινδία, τη Βραζιλία και πέρα από αυτές. Και θα θέλαμε να είμαστε πιο ενεργοί και εδώ στην Ελλάδα. Οπότε, παρακαλώ επικοινωνήστε μαζί μας αν έχετε κάποια πρόταση, αν θέλετε να στηρίξετε τους δημιουργούς στην Ελλάδα –ή, ξέρω ότι έχουμε και διεθνείς συμμετέχοντες στις χώρες σας– θα χαρούμε πολύ να ακούσουμε από εσάς. Στο πλαίσιο αυτό, θέλω επίσης να εκφράσω τις ευχαριστίες μας προς τη FIM, ως εταίρο αυτής της πρωτοβουλίας, και ως μέλος του Advisory Board του WIPO for Creators. Και γνωρίζω ότι ο Benoit Machuel είναι ιδιαίτερα ενεργός εκεί. Σας ευχαριστούμε θερμά.

Μια ακόμη πρωτοβουλία, εξαιρετικά σχετική με τις σκέψεις μας για το music streaming, είναι το Creative Economy Data Model (CEDM). Το πλαίσιο αυτό βοηθά στην αξιολόγηση της ποιότητας και του δυναμικού ενός δημιουργικού οικοσυστήματος σε μια χώρα, εντοπίζοντας τις βασικές συνθήκες που επιτρέπουν στην πολιτιστική παραγωγή –συμπεριλαμβανομένης της μουσικής– να παράγει οικονομική και κοινωνική αξία. Συνδέοντας δεδομένα σχετικά με την πνευματική ιδιοκτησία, την απόδοση της αγοράς και τη συμμετοχή στον πολιτισμό, το μοντέλο προσφέρει τεκμηρίωση που υποστηρίζει δικαιότερους και πιο βιώσιμους δημιουργικούς τομείς. Σε αυτό το πλαίσιο, το έργο οργανισμών όπως η FIM και ο APOLLON είναι ιδιαίτερα σημαντικό, καθώς φέρνει στο προσκήνιο την οπτική των ερμηνευτών και τον ρόλο τους στη διασφάλιση ότι οι ψηφιακές αγορές λειτουργούν προς όφελος των δημιουργών και της κοινωνίας συνολικά.

Τελικά, ο κοινός μας στόχος παραμένει ο ίδιος: να διασφαλίσουμε ότι οι δημιουργοί, οι ερμηνευτές και οι παραγωγοί μπορούν να συνεχίσουν να ευημερούν σε μια δίκαιη και βιώσιμη ψηφιακή μουσική οικονομία. Επιτρέψτε μου να κλείσω εκφράζοντας πόσο χαίρομαι που θα συνεχίσουμε τη συζήτηση για τη μουσική στη ψηφιακή εποχή όλοι μαζί, με εσάς τους μουσικούς, αλλά και με πολλούς συνεργάτες που εργάζονται δίπλα μας όλα αυτά τα χρόνια. Ανυπομονώ για τις συζητήσεις, τις μαρτυρίες σας και τις αναλύσεις σας. Και εύχομαι σε όλους μας ένα γόνιμο και ουσιαστικό συνέδριο. Σας ευχαριστώ.

Christina Langer,
εκπρόσωπος Νομικού τμήματος της WIPO